

MOVIMENTS SOCIALS I L'ASSOCIACIONISME

2n. QUADRIMESTRE

Professor: Josep Pont Vidal

Departament: Sociologia

A.- OBJECTIUS

Des de la perspectiva de l'animador socio-cultural, l'estudi del fenomen dels nous moviments socials i l'associacionisme comporta l'anàlisi de diferents models d'intervenció en els processos de constitució d'identitats col·lectives, així com conèixer els actors que formen part dels moviments i de les associacions.

El curs té per objecte comprendre les diferents formes de l'acció comunitària en els següents vessants:

1. La conceptualització entre moviment social i vida associativa
2. L'anàlisi dels actors, les finalitats, els continguts i les estructures que formen part d'aquest fenomen
3. L'estudi de diferents models d'intervenció en els processos de constitució d'identitats col·lectives.
4. Conèixer els actors que formen part dels moviments i de les associacions
5. Oferir una introducció sobre els diferents moviments socials i associacions que han desenvolupat als països de l'Europa occidental i a l'Estat espanyol durant les dècades dels anys 80 i 90, centrant-se especialment en els moviments ecològic, pacifista i feminista.

B. TEMARI

El curs està dividit en deu temes:

Introducció. Presentació del curs, criteris d'avaluació, organització del treball.

Tema 1 - Condicions estructurals sobre l'origen dels nous moviments socials.

Tema 2 - Enunciats explicatius sobre l'origen dels NMS. Estudi dels moviments socials.

Tema 3 - Característiques dels NMS.

Tema 4 - Estudi dels actors, ideologia, finalitats i estructura dels NMS.

Tema 5 - Els "contramoviments".

Tema 6 - L'associacionisme i la societat civil.

Tema 7 - Models, funcions i participació ciutadana .

Tema 8 - Les Organitzacions No Governamentals.

Tema 9 - L'animador socio-cultural, la vida associativa i l'acció comunitària.

Tema 10 - Els Moviments socials als països de l'Europa occidental durant la dècada dels anys 80 i 90.

C.- METODOLOGIA

La metodologia s'estructura sobre els següents eixos:

1. Classes teòriques sobre els temes proposats.
2. Paral·lelament, s'haurà de dur a terme, prèvia consulta en les tutories i supervisió continuada del professor, una investigació pràctica individual o en grup, sobre un moviment social o associació.
3. Aquest treball es podrà exposar a classe de forma individual o col·lectiva

D .- AVALUACIÓ

Per a aprovar l'assignatura, els alumnes hauran de superar els següents exercicis:

1. Una prova escrita proposada per al final del quadrimestre que cada alumne haurà de realitzar. Les temàtiques d'aquesta prova podran ser proposades, prèvia explicació i justificació a classe, segons criteris com l'interès teòric o pràctic de l'alumne.
2. Lliurar el treball escrit de la investigació sobre un moviment social o associació que s'haurà dut a terme durant el curs. En aquest treball, individual o en grup, es valorarà especialment la maduresa intel·lectual i la capacitat de relació i síntesi, com també el sentit crític dels alumnes.

E. BIBLIOGRAFIA

AA.VV.. (1983), **Comunidades sociales adultas**. Ed. Mezquita, Madrid.

Trase extraida del libro "el pequeño príncipe"

Aguilar, M.J. (1991), **Como animar un grupo**. Ed. El Ateneo, México.

Benedicto, J.; Reinares, F. (Eds.) (1992), **Las transformaciones de lo político**. Madrid, Alianza.

Casado, D. (Eds.) (1992), **Organizaciones voluntarias en España**. Ed. Hacer, Barcelona.

Dalton, R., Kuechler, M. (1990), **Los nuevos movimientos sociales**, Valencia, Ed. Alfons el Magnànim. pags. 19-148.

Felix Ortega, (1990), **Las contradicciones sociales de la modernización**. Madrid, Edersa.

MOPU (1989), Monográficos de la Dirección General del Medio Ambiente. **Educación Ambiental: Situación Española y Estrategia Internacional**. Madrid. pags. 115-133.

Offe, C. (1988), **Partidos políticos y nuevos movimientos sociales**. Madrid, Sistema.

Bibliografía complementària

Todo aquello que es esencial se impone a los ojos

Aganzo, A., (1985), "La crisis social y los movimientos de juventud", a **Documentación Social**, num . 58, pag . 29-47 .

Alonso, L.E. (1992), "Postfordismo, fragmentación social y crisis de los nuevos movimientos sociales", a **Sociología del trabajo, nueva época** num . 16, pags . 119-141 .

Astelarra, J. (1986), "Movimientos sociales y política: una relación difícil" a **Leviatán otoño**, núm. 25, p. 17-24 .

Castells, M. (1979), **La cuestión urbana**. Madrid, Siglo XXI.

--- (1981), **Crisis urbana y cambio social**. Madrid, Siglo XXI.

Centro de mujeres de Vallecas (1978), "Centros de mujeres: una vía de trabajo feminista". a **El Viejo Topo**, núm. 21, p. 19-23.

Giner, S. (1979), **Sociedad masa**. Ed. Península, Barcelona.

Gurruchaga Abad, A., (1983), "Una aproximación al estudio de los movimientos sociales en el País Vasco", a **A Priori**, num. 8, pag. 45-51.

Lemkow, L., Buttel, F. (1983), **Los movimientos ecologistas**. Madrid, Mezquita .

Lemkow, L. (1984), **La protesta antinuclear**. Madrid, Mezquita.

Saenz Lain, C. (1991), "Reflexiones sobre el movimiento ecologista y sus relaciones con el primer gobierno socialista" a **Sistema**, num. 104-105, p.155-162.

Sanroma Aldea, J. (1982), "El movimiento asociativo de los consumidores" a: **Documentación Social**, num. 48, pg . 177-188 .

Touraine, A. (1990), **Movimientos sociales de hoy**. Ed. Hacer, Barcelona.

(Antoine de Saint Exupéry)

"Por fuera vagabundos, por dentro bibliotecas"

(Tras haber en más la noche)

Bibliografia NMS i associacions a Catalunya.

Balta, P. (1989), "L'associacionisme". a "El moviments socials", **Catalunya 77-88**, Fundació Jaume Bofill. Barcelona, p. 75-77.

Fisas, V. (1989), "El pacifisme". a "El moviments socials", **Catalunya 77-88**, Fundació Jaume Bofill . Barcelona, p . 82 - 83 .

Garcia, X.,Reixac, J.,Vilanova, S. (1979), **El combat ecologista a Catalunya**. Barcelona, Ed. 62.

Hoyo, J. del (1989), "L'ecologisme". a "El moviments socials", **Catalunya 77-88**, Fundació Jaume Bofill. Barcelona, p. 80-82.

Nash, M. (1989), "El feminisme". a "El moviments socials", **Catalunya 77-88**, Fundació Jaume Bofill. Barcelona, p. 77-79.

NMS a diferents països europeus

Dalton, R.,Kuechler, M. (1990), **Los nuevos movimientos sociales**, Valencia, Ed . Alfons el Magnànim.

Pont Vidal, J. (1991), "Los movimientos sociales impulsores de la Unidad Alemana", a **Leviatan**, num . 43-44, pags . 29-37 .

Riechmann J., (1989), "Die Grunen: diez años del partido Verde germano-occidental, a **Mientras Tanto**, num. 38. pags. 93-126.

Von Alemann, U. (1985), "Partidos populares, corporativismo y movimientos sociales en la República Federal Alemana", a **Revista de estudios Políticos**, num. 48 .